

Zvyšování mezd a důchodů

(Jak reagovat na argumenty, že v ČR je práce drahá a na zvyšování důchodů nejsou zdroje)

Česká ekonomika loni rostla nejrychleji za posledních osm let. Hrubý domácí produkt (HDP) v roce 2015 podle zpřesněných odhadů Českého statistického úřadu meziročně přidal 4,3%. Statistické údaje pak uvedly, že česká ekonomika nestojí již jen na rostoucím vývozu, ale také na skutečnosti, že domácnosti stále více utrácí a pomáhají tak oživení ekonomiky. Z pohledu cyklických krizí kapitalistického společensko-ekonomického systému můžeme hovořit o skutečnosti, že poslední velká světová finanční a posléze hospodářská krize z let 2008 až 2014 odeznívá.

Podstatné však je i souběžné upozornění řady analytiků v české republice i zahraničí, kteří upozorňují na možné brzké propuknutí nové finanční krize. Argumentují skutečnostmi značné podoby se situací před rokem 2008. Tím nelze ani vyloučit v rámci cyklů kapitalistických hospodářských krizí propuknutí nové hospodářské krize.

Nezaměstnanost

V současné době má Česká republika od svého vzniku historicky nejnižší míru nezaměstnanosti. Míra zaměstnanosti (podíl zaměstnaných ve skupině 15–64letých) očištěná od sezónních vlivů v únoru 2016 dosáhla 71,3 % a oproti únoru 2015 se zvýšila o 1,6 procentního bodu. Míra zaměstnanosti mužů po sezónním očištění činila 79,2 %, míra zaměstnanosti žen 63,3 %. Míra zaměstnanosti osob ve věku 15–29 let očištěná od sezónních vlivů činila 48,3 %, ve věku 30–49 let 86,5 % a ve skupině osob 50–64letých 67,2 %.

Obecná míra nezaměstnanosti 15–64letých (podíl nezaměstnaných k pracovní síle, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) očištěná od sezónních vlivů dosáhla v únoru letošního roku 4,6 % a meziročně se snížila o 1,2 procentního bodu. Míra nezaměstnanosti mužů očištěná od sezónních vlivů dosáhla 3,8 %, míra nezaměstnanosti žen 5,5 %.

Eurostat v rámci své tiskové zprávy uveřejní metodicky shodnou měsíční míru nezaměstnanosti, ale za věkovou skupinu 15–74 let. Věkový interval 65–74 let se vyznačuje nízkým počtem nezaměstnaných osob, proto byla vykázána i mírně nižší obecná míra nezaměstnanosti, která v únoru 2016 u 15–74letých činila 4,5 %. Údaje za Českou republiku vycházejí z měsíčních údajů výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).

Mzdy

Jde o dlouhodobé téma KSČM, z části ČSSD a dalších politických stran. Především je to i téma výrazně, byť s různou intenzitou, vnímané a prosazované odborovými svazy působícími v ČR. Dosavadní vývoj České republiky naprosto jasně ukázal, že dlouhodobou strategií ČR nelze zakládat na cenové (nákladové) konkurenční schopnosti, tedy na nízkých mzdách, nízké míře pracovněprávní a sociální ochrany, na nízkých daních velkého kapitálu a nízkém kurzu České koruny.

Mzdou je podle českého právního řádu chápáno peněžité plnění a plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) poskytovaná zaměstnavateli zaměstnanci za práci. Na rozdíl od toho plat je

poskytován jako peněžité plnění zaměstnanci zaměstnavatelem je-li zaměstnavatelem stát, územní samosprávný celek, státní fond, příspěvková organizace, školská právnická osoba.

V roce 2015 dosáhla průměrná mzda výše 27.046 Kč Medián, neboli prostřední mzda činila 22.399,- Kč

Rok	Průměrná mzda (+30 %)	Průměrný plat (+35 %)	Prostřední mzda (+29 %)	Zdražování (+25 %)	Průměrný důchod (+53 %)	Minimální mzda (+27 %)	Životní minimum (+92 %)
2004	20735	19802	17333	16919	7256	6700	1780
2005	21815	21148	18140	17240	7728	7185	1940
2006	22874	22371	18967	17671	8173	7763	2020
2007	24539	23654	20402	18166	8736	8000	3126
2008	26604	24479	21881	19311	9347	8000	3126
2009	26724	25730	21700	19504	10027	8000	3126
2010	27156	25637	22207	19796	10093	8000	3126
2011	25693	25314	21224	20172	10543	8000	3126
2012	26228	25782	21613	20838	10770	8000	3410
2013	26387	26026	21848	21130	10962	8208	3410

Odvětví	Průměrná mzda	Prostřední mzda (medián)
Peněžnictví a pojišťovnictví	49470	36819
Informační a komunikační činnosti	48620	38499
Výroba a rozvod elektřiny/plynu/tepla	42062	36122
Veřejná správa/obrana/sociální zabezpečení	38681	30964
Profesní/vědecké/technické činnosti	33810	27046
Vzdělávání	33437	28254
Těžba a dobývání	32982	29975
Zpracovatelský průmysl	27073	23434
Zásobování vodou a činnosti související s odpady	25679	23899

Rok	Průměrná mzda (+30 %)	Průměrný plat (+35 %)	Prostřední mzda (+29 %)	Zdražování (+25 %)	Průměrný důchod (+53 %)	Minimální mzda (+27 %)	Životní minimum (+92 %)
Zdravotní a sociální péče				25080	21049		
Obchod a opravy motorových vozidel				25013	19685		
Doprava a skladování				24945	22778		
Stavebnictví				24398	21393		
Činnosti v oblasti nemovitostí				23725	20878		
Zemědělství/lesnictví/rybářství				22474	20979		
Kulturní/zábavní/rekreační služby				21649	18935		
Ostatní činnosti				21053	17412		
Administrativní a podpůrné činnosti				17862	14743		
Ubytování/stravování/pohostinství				14729	12168		
Průměrná mzda podle Pohlaví Průměrná mzda - medián mezd							
Muži		29846		24478			
Ženy		22825		19356			

Prudký růst české ekonomiky přináší konečně viditelnější změny i pro zaměstnance. Vedle státního sektoru, kde se už od listopadu zvýšily platy o tři procenta, začínají na ekonomickém oživení vydělávat i lidé v soukromých společnostech. Potvrzují to největší zaměstnavatelé.

Firmám totiž díky oživení ekonomiky přibývají zakázky, takže potřebují stále více lidí. A jen prostřednictvím úřadů práce nabízejí přes 105 tisíc volných míst. O kvalitní zaměstnance se musí přetahovat s konkurencí. Zvyšováním mezd se zatím chlubí hlavně průmyslové podniky. Jsme levnější než jiní Evropané? Česko platí daň za rozvinutý průmysl, tvrdí nová studie

Několik příkladů :

Pardubická továrna na výbušniny Explosia přidá 5,4 procenta a dělníkům v chemické firmě Syntesia se podle něj už letos povedlo vyjednat zvýšení mezd o šest procent, říká Zdeněk Černý z odborového svazu Echo, který sdružuje zaměstnance v oblasti chemie a energetiky. Skupina Vítkovice Machinery Group přidala zaměstnancům už letos, a to 4,5 procenta. Nově pak platí, že vždy k 1. červenci se budou mzdy automaticky zvyšovat o inflaci, upřesňuje mluvčí Eva Kijonková. Už od jara dostávají o 3,5 procenta více i zaměstnanci automobilky Škoda Auto. O podmínkách, které začnou platit od dubna 2016, plánuje vedení s odboráři teprve diskutovat. Ve skupině ČEZ se mzdy v příštím roce zvýší o tři procenta. O 3,5 procenta více dostanou i zaměstnanci Otrokovické Continental Barum, která vyrábí pneumatiky. Od nového roku se zde mzdy zvýší o 3,5 procenta. Stejně tak přidá zaměstnancům i skupina Veolia ČR. "Kolektivní smlouvy zaručují, že mzdy porostou o procento výše

než inflace," dodává ředitel úseku lidských zdrojů Petr Slezák. Zaměstnanci skupiny Unipetrol dostanou ještě před Vánoci jednorázový bonus 7000 korun, od Nového roku jim výplata stoupne o tisícovku. V části Unipetrol Services se tak mzda v průměru zvýší o 2,5 procenta a v Unipetrol RPA o 1,7 procenta. Po několikátýdenním vyjednávání s odboráři kývlo vedení Českých drah na zvýšení o 1,7 procenta, což je podle mluvčího podniku Radka Joklíka "kompromis mezi požadavky zaměstnanců a možnostmi firmy". Ve společnosti ČD Cargo, která zajišťuje nákladní dopravu, dostanou zaměstnanci o procento více. O tři až pět procent by měly růst mzdy ve firmách, jejichž zaměstnance sdružuje Odborový svaz pracovníků obchodu. "K navýšení dojde zhruba u 70 procent firem," hodnotí dosavadní výsledek Renáta Burianová z tohoto svazu. Vyjednávání stále pokračují a například s řetězcem Ahold se odboráři ještě nedohodli. Zvyšování je ve hře také v Kauflandu, konkrétní informace ale jeho mluvčí Michal Šperl nesdělil. "V příštím roce uvažujeme o úpravách. Ty se týkají především zaměstnanců v nižších příjmových skupinách," říká. Řetězec Tesco zvýšil mzdy od letošního července „až“ o 2,2 procenta, v průměru o dvě procenta přidávala firma i v předchozích dvou letech. Pro příští rok chtějí odboráři růst alespoň o pět procent, a to nejlépe už od ledna.

Je třeba říci, že pro zvyšování mezd v soukromé sféře není tolik podstatný přelom roku jako samotné kolektivní vyjednávání. Např. jde třeba o Třinecké železářny, ČSOB, Českou spořitelnu nebo kolínskou automobilku TPCA. V té by se mohly mzdy zvýšit od 1. dubna 2016, vyjednávání ale začne až v lednu. Podobně tomu je v ostravské ArcelorMittal. "Bude to ještě nějakou chvíli trvat, projednává se totiž celá kolektivní smlouva, nikoliv pouze mzdová část," říká mluvčí skupiny Barbora Černá Dvořáková.

Mezi firmy, které plošné zvyšování mezd zatím neplánují, patří například telefonní operátor T-Mobile. Podle mluvčí Patricie Šedivé budou lidem "mírně zvyšovat mzdy podle výkonu" – takže si přilepší jen někteří. Odměňování konkrétních lidí podle výsledku upřednostňuje i Česká spořitelna.

Zvyšování mezd nemá v plánu ani těžební společnost OKD, která nyní řeší, zda bude mít pro zaměstnance vůbec práci – nejvíce v ohrožení je kolem 1700 lidí z Dolu Paskov. Další velké společnosti – PPF, Agrofert, O2 či Foxconn – se k otázce ohledně zvyšování mezd nevyjádřil.

Pomohla kampaň za zvýšení mezd z podzimu roku 2015 ?

Kampaň s heslem Konec levné práce, kterou v polovině letošního roku představila Českomoravská konfederace odborových svazů a přidalo s k ní i OSČMS, požadovala růst výdělků v tuzemských firmách od roku 2016 alespoň o tři až pět procent po odečtení inflace (ta by se měla zvýšit na zhruba jedno procento).

Celkový přehled, co se zatím povedlo a kdo patří mezi „rekordmany“, zatím odborářská centrála nemá k dispozici. Nicméně dílčí bilance je povzbudivější, než byla čísla o růstu mezd v letošním roce, kdy teprve ve třetím čtvrtletí meziročně rostly nad tři procenta (po odečtení inflace, která je ale téměř nulová).

Ale zdaleka ne všude. Například Odborovému svazu pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství se zatím povedlo dohodnout zvýšení mzdy jen v asi osmi procentech firem. A Odborový svaz pohostinství, hotelů a cestovního ruchu zatím dohodl pětiprocentní valorizaci v jediné společnosti.

České mzdy ve srovnání se Západem

Češi si budou moci koupit z výplaty stejné množství zboží a služeb jako Němci až v roce 2099. Na úroveň Rakouska se dostanou dokonce až v roce 2118.

Tato čísla by podle odborářů platila v případě, že se nezmění kurz koruny vůči euru a tuzemské mzdy se přibližovat k těm zahraničním stejným tempem jako v posledních deseti letech. Odboráři podle své mluvčí Jany Kašparové vycházeli z Mezinárodního projektu srovnávání cenových hladin a respektují, že se ceny v jednotlivých zemích EU liší.

Ještě déle bude Česko v takovém případě dohánět další západoevropské země, například Belgie, Francii, či Nizozemsko. Norsko při stávajících podmínkách nedoženou Češi nikdy, varují odboráři.

Za jak dlouho podle některých odhadů doženou české mzdy vybrané státy:

Země / Rok	Současný kurz koruny	Koruna silnější o 10 %	Koruna silnější o 20 %
Německo	84 let	59 let	45 let
Rakousko	103 let	69 let	50 let
Francie	112 let	76 let	56 let
Nizozemsko	113 let	76 let	55 let
Finsko	134 let	83 let	58 let
Švédsko	147 let	95 let	68 let
Belgie	185 let	113 let	80 let
Dánsko	207 let	122 let	86 let
Norsko	nikdy	nikdy	495 let

Minimální mzda

Minimální mzda se od ledna zvedla o 700 korun na 9900 korun. Předseda vlády na konci loňska jako jeden ze svých plánů zmínil, že by se nejnižší výdělek měl od roku 2017 zvýšit aspoň na 11 000 korun. Svaz průmyslu a dopravy to tehdy označil za "předvolební populistický krok". Podle prezidenta Hospodářské komory Vladimíra Dlouhého "není pro hospodářství nic horšího než skokové změny".

Dlouhý Sobotku požádal o urychlené sestavení expertní komise, která by do tří měsíců model zvyšování minimální mzdy navrhla. Odrazit by se v něm měl reálný výkon ekonomiky i její budoucí vývoj, míní komora. Do týmu chce poslat svého zástupce.

O zvýšení minimální mzdy rozhoduje vláda, částku stanovuje svým nařízením. Sobotka už dříve prohlásil, že kabinet upřednostňuje dohodu zaměstnavatelů a odborářů na tripartitě. Ti se ale neshodli. Loni odbory žádaly přidání o 1000 korun, podnikatelé se klonili k 500.

Vláda se v koaliční dohodě a programovém prohlášení zavázala, že by se nejnižší výdělek měl postupně přiblížit dvěma pětinám průměrné mzdy. Ta loni ve třetím čtvrtletí podle statistiků dosáhla 26 072 korun. Dvě pětiny tak odpovídají 10 429 korunám. Odboroví předáci už dřív řekli, že pokud bude kabinet dál zvedat minimální mzdu dosavadním tempem, svůj slib nesplní. Parlamentní volby mají být na podzim 2017.

"Z institutu minimální mzdy, z něž podnikatelé rozhodně nejsou nadšeni, ale jsou ochotni jej v zájmu zachování sociálního smíru akceptovat, se stal politický nástroj odborů. A to pro naše členy není přijatelné," sdělil Dlouhý.

Také podle šéfa Svazu průmyslu a dopravy Jaroslava Hanáka by minimální mzda měla růst podle jasných pravidel, aby zaměstnavatelé předem věděli, jaké zvýšení bude a jaké budou náklady. Zmínil navázání nejnižšího výdělku na vývoj průměrné mzdy, HDP a cen. Přidávání by se mělo prý nastavit tak, aby nebylo politicky zneužitelné. "Už máme dost toho, aby nějaký politik vystřeloval nějaké částky," uvedl už dřív Hanák.

Podle analýzy, kterou si nechaly odbory před nedávnem vypracovat, rostou při zvyšování minimální mzdy nejrychleji nejnižší tarifní stupně. Naopak vyšší výdělků pro kvalifikované síly se zvedají pomaleji. Mzdové rozdíly mezi odbornými a nekvalifikovanými pracovníky se tak snižují. Někteří zaměstnanci to podle autorů analýzy vnímají jako nespravedlnost, což může vést k poklesu jejich produktivity, a tím ke snížení výkonnosti celého podniku.

Důchody

Průměrný důchod nepatrně stoupne

V průměru jen o 40 korun měsíčně se od ledna 2016 zvýšily důchody v Česku. Valorizace podle zákonem stanovených pravidel probíhá automaticky vždy na začátku roku a odpovídá růstu cen (inflaci) a třetině růstu reálných mezd. Inlace ale byla v roce 2015 velmi nízká, proto i důchody porostou jen minimálně – přestože ekonomika výrazně roste.

Jako kompenzaci proto vláda prosadila mimořádný příspěvek ve výši 1200 korun, který důchodci dostanou k únorové penzi. Tento krok navržený KSČM poslancem M. Opálkou nakonec podpořili i poslanci opoziční ODS a TOP 09. Státní pokladnu to vyjde na 3,5 miliardy korun.

"Zvýšení důchodů o pár korun bych považovala za výsměch zejména seniorům, kteří celý život poctivě pracovali," obhajovala svůj návrh na jednorázový příspěvek ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová. Podle ní současná koalice ČSSD, ANO a KDU-ČSL musí narovnat, co způsobila vláda vedená Petrem Nečasem, když v letech 2013 a 2014 omezila zvyšování důchodů jen na třetinu růstu cen a třetinu růstu reálných mezd (původně bylo ve hře dokonce úplné zmrazení růstu důchodů na tři roky). Důchodcům tehdy podle Marksové klesla životní úroveň.

Ministerstvo práce a sociálních věcí původně navrhovalo valorizovat od roku 2016 více, než nařizuje zákon. Od ledna si měli důchodci podle tohoto plánu přilepšit v průměru o 205 korun. Stejně rostly

důchody – díky mimořádné valorizaci – i od začátku roku 2015. Pro opakování mimořádné valorizace ale hlasovali jen ministři ČSSD, výrazně proti byl hlavně ministr financí Andrej Babiš.

Koalice se pak shodla na jednorázovém příspěvku 600 korun, který by důchodci dostali ještě před Vánocemi. Pravicová opozice ale zablokovala zrychlené schválení předlohy, takže prosincový termín padl. Koalice potom přišla s návrhem na příspěvek 900 korun v únoru. Nakonec bylo schváleno 1200 korun, což byl původní návrh komunistických poslanců.

Schválený jednorázový příspěvek znamená, že důchody se zvýší pouze v jediném měsíci (únor) a pak opět klesnou na standardní úroveň. Pokud by místo toho prošla mimořádná valorizace, zvýšily by se důchody „od teď do budoucna“ – tedy pro všechny následující měsíce.

ČSSD chce prosadit, aby vláda opět získala možnost valorizovat důchody podle vlastního uvážení i jinak, než to určuje zákon. Příště by tak pro změny na jednotlivé roky nebylo nutné získat podporu v Parlamentu, tak jako před rokem u mimořádné valorizace nebo nyní u jednorázového příspěvku.

Průměrný starobní důchod v polovině roku 2015 dosahoval 11 316 korun. V penzi stráví Češi v průměru 23,6 roku, zatímco v roce 1990 to bylo jen 16 let.

Současná vláda schválila věkový strop odchodu do důchodu Čtvrtinu života by měli Češi trávit v důchodu. Zajistit jim to má nový zákon z dílny ministerstva práce a sociálních věcí, jehož věcný záměr schválila vláda. Současně tím - poměrně šalamounsky - splní jeden ze svých slibů, a sice návrat stropu na věk odchodu do důchodu. Ten v roce 2011 zrušila takzvaná malá důchodová reforma připravená pod vedením tehdejšího ministra Jaromíra Drábka.

Pokud zákon schválí i poslanci a senátoři, stanoví důchodový věk nově na 65 letech (jak navrhuje ministryně práce Michaela Marksová z ČSSD), nebo na 67 letech (jak připouští ministr financí Andrej Babiš z ANO). K jedné z těchto variant se vláda přikloní až na konci června, předtím si k tomu ještě udělá propočty, řekl po jednání vlády Babiš.

Strop ale bude dočasný, má být totiž pohyblivý. Předpokládá se, že věk dožití i nadále poroste - a právě od něj se počítá "nárok" na čtvrtinu života v důchodu počítá. O dalším posunu důchodové hranice ale mají rozhodovat až budoucí politici na základě demografických analýz. Aktuální to začne být až po roce 2030 - teprve tehdy totiž důchodový věk v Česku postupně vyrostle na hranici 65 let, tedy na nový strop. V 67 letech se pak má v Česku začít chodit do důchodu podle současných pravidel až v roce 2044.

Proti zastropování se v připomínkovém řízení postavilo ministerstvo financí vedené Andrejem Babišem. Podle něj by se měl nejdříve věk posuzovat, potom teprve upravovat. Ministerstvo práce vedené Michaelou Marksovou kromě jiného argumentuje tím, že neexistenci pevně stanovené hranice vnímá veřejnost špatně. Podle ministerstva financí se tak ale veřejnost dívá i na daně, přesto není možné je zrušit.

Kvůli zastropování by se mohl navíc zhoršit i stav veřejných rozpočtů, varuje ministerstvo financí. Česko by se mohlo propadnout mezi země s vysokým rizikem jejich neudržitelnosti. Právě kvůli budoucí udržitelnosti systému se v tuzemsku už dlouho mluví o potřebě důchodové reformy, jejíž

vlastní verzi prosadila Nečasova vláda. Současná koalice ji naopak postupně opět zmírňuje, když po zrušení druhého pilíře nyní výrazně omezuje i růst důchodového věku.

Pomohou statistici

Podle dosavadních pravidel se věk odchodu do penze odsouvá u mužů každý rok o dva měsíce a u žen o čtyři, přičemž konečná hranice momentálně není stanovena. Dnes chodí do důchodu muži před 63. rokem života. Ženy zhruba o rok dříve, a pokud mají děti, tak se jejich důchodový věk ještě snižuje.

Děti narozené v roce 2010 by podle nynějších pravidel šly do důchodu až v 72 a půl letech. Podle plánů důchodové komise, z jejíhož návrhu ministerstvo práce vychází, by se jejich důchodový věk snížil zhruba na 69 let. K růstu by ale nedocházelo automaticky. Každých pět let by se věk odchodu do penze měl přehodnocovat podle aktuálních demografických dat a naděje dožití. Analýzu by vypracoval statistický úřad vždy v letech končících trojkou a osmičkou. Ministerstvo práce by pak do pololetí následujícího roku - tedy roku se čtyřkou či devítkou na konci - muselo vládě dát zprávu o vlivu populačního vývoje na důchodový systém. Součástí dokumentu by byl i návrh na případnou změnu zákona.

O navržených úpravách by pak vždy hlasoval Parlament. Slabinou systému tedy může být fakt, že další zvyšování důchodového věku budou mít v moci opět politici, přičemž zvyšování nepatří k opatřením, která by zvyšovala voličské preference.

Na druhou stranu se případné změny nebudou týkat lidí, kteří mají bezprostředně před odchodem do důchodu. Návrh počítá s tím, že lidé od 55 let výše mají mít jistotu, kdy půjdou do důchodu. Na ně už se tedy případné změny vztahovat nemohou.

Jen odsouvání problému?

Nejde nakonec jen o to, že současná vláda odsouvá nepříjemné rozhodování o zvyšování důchodového věku na budoucí generace politiků?

"Je velmi těžké se vyjádřit k tomu, co přijde v budoucnu – k demografickému vývoji i délce dožití. Před dvaceti lety také nikdo netušil, jakým způsobem poroste věk dožití, jakou budeme mít zdravotní péči, jak dlouho budou lidé schopní pracovat. Dnes máme v pobytových zařízeních sociálních služeb lidi kolem devadesáti let, před dvaceti roky tam byli i šedesátníci. My to opravdu musíme zčásti nechat budoucímu vývoji," odpověděla Iva Merhautová, náměstkyně ministryně práce, která změny v důchodovém systému připravuje.

Věk odchodu do penze podle dosavadních pravidel (platných od roku 2011)

Rok	Muž	Žena bez dětí	Žena 1 dítě	Žena 2 děti
narození				
1953	63	62	60+8	59+4
1954	63+2	62+4	61	59+8
1955	63+4	62+8	61+4	60
1956	63+6	63+2	61+8	60+4

1957	63+8	63+8	62+2	60+8
1958	63+10	63+10	62+8	61+2
1959	64	64	63+2	61+8
1960	64+2	64+2	63+8	62+2
1961	64+4	64+4	64+2	62+8
1962	64+6	64+6	64+6	63+2
1963	64+8	64+8	64+8	63+8
1964	64+10	64+10	64+10	64+2
1965	65	65	65	64+8
1966	65+2	65+2	65+2	65+2
1967	65+4	65+4	65+4	65+4
1968	65+6	65+6	65+6	65+6
1969	65+8	65+8	65+8	65+8
1970	65+10	65+10	65+10	65+10
1971	66	66	66	66
1972	66+2	66+2	66+2	66+2
1973	66+4	66+4	66+4	66+4
1974	66+6	66+6	66+6	66+6
1975	66+8	66+8	66+8	66+8
1976	66+10	66+10	66+10	66+10
1977	67	67	67	67
1978	67+2	67+2	67+2	67+2
1979	67+4	67+4	67+4	67+4
1980	67+6	67+6	67+6	67+6
1981	67+8	67+8	67+8	67+8
1982	67+10	67+10	67+10	67+10
1983	68	68	68	68

1984	68+2	68+2	68+2	68+2
1985	68+4	68+4	68+4	68+4
1986	68+6	68+6	68+6	68+6
1987	68+8	68+8	68+8	68+8
1988	68+10	68+10	68+10	68+10
1989	69	69	69	69
1990	69+2	69+2	69+2	69+2
1991	69+4	69+4	69+4	69+4
1992	69+6	69+6	69+6	69+6
1993	69+8	69+8	69+8	69+8
1994	69+10	69+10	69+10	69+10
1995	70	70	70	70
1996	70+2	70+2	70+2	70+2
1997	70+4	70+4	70+4	70+4
1998	70+6	70+6	70+6	70+6
1999	70+8	70+8	70+8	70+8
2000	70+10	70+10	70+10	70+10
2001	71	71	71	71
2002	71+2	71+2	71+2	71+2
2003	71+4	71+4	71+4	71+4
2004	71+6	71+6	71+6	71+6
2005	71+8	71+8	71+8	71+8
2006	71+10	71+10	71+10	71+10
2007	72	72	72	72
2008	72+2	72+2	72+2	72+2
2009	72+4	72+4	72+4	72+4
2010	72+6	72+6	72+6	72+6

2011	72+8	72+8	72+8	72+8
2012	72+10	72+10	72+10	72+10
2013	73	73	73	73
2014	73+2	73+2	73+2	73+2
2015	73+4	73+4	73+4	73+4
2016	73+6	73+6	73+6	73+6

Penzijní fondy budou opět s garancí

Spoření na důchod v takzvaném třetím pilíři by mohlo být v blízké budoucnosti atraktivnější. Přejí si to hlavně penzijní společnosti, kterým ubývají klienti. Jednou z věcí, která by zájem o penzijní připojištění mohla zvýšit, je zavedení zákonné garance, která by ochránila klienty před znehodnocením úspor. Tu klienti mají ve starých fondech, do kterých již ale nelze vstupovat.

O novince už začala debata v pracovní skupině důchodové komise, která dává doporučení na změny v penzijním systému. "Zákon dobře chrání klienty před zpronevěřením jejich úspor. Byli bychom rádi, kdyby na konci spoření měli také alespoň částku, kterou na něj sami vložili," řekl Hospodářským novinám Vít Samek, místopředseda ČMKOS a vedoucí pracovního týmu důchodové komise, který má právě úpravy penzijního připojištění na starosti.

Cílem je stanovit minimální standard budoucí zákonné garance. Asociace penzijních společností dává najevo, že za určitých podmínek v tom nevidí problém. "Naší snahou je posílit motivaci ke vstupu do penzijního připojištění. A fakt je, že u lidí, kteří nejsou ochotni nést větší nebo žádné riziko při spoření, by garance stanovená zákonem mohla zafungovat," říká Aleš Poklop, šéf asociace a šéf Penzijní společnosti České spořitelny.

Podle něj by zákon mohl klientům zaručit, že nepřijdou o vlastní vklady, příspěvky od zaměstnavatele a o státní příspěvky. Návratnost těchto peněz by penzijní společnosti zajistily k datu, kdy klientovi vznikne nárok na výplatu. Nikoliv tedy každý rok, jako je tomu u starých fondů. V případě předčasného výběru by tedy garance nefungovala. Další podmínkou by měla být minimální doba spoření, například deset let.

Asociace také chce, aby garance byla volitelná. Penzijní společnost by tak sama rozhodla, na jaký fond ji klientům poskytne, a zároveň by se i klient sám mohl rozhodnout, zda ji chce využít, nebo ne. Klient by za garanci totiž nejspíš musel zaplatit. Podle Poklopa to souvisí s vyššími kapitálovými náklady na takovou službu.

"Až stanovisko sjednotíme, předáme ho důchodové komisi, ze které může vzejít doporučení ministryni práce a sociálních věcí Michaela Marksové a potažmo vládě. Ke změně by tak mohlo dojít nejdříve příští rok," říká Samek. Garance na úrovni smluv s jednotlivými klienty nabízejí nyní v omezené míře tři z osmi penzijních společností - Česká spořitelna, ČSOB a Conseq.

St. Grospič